

**Діагностична перевірна робота (демонстраційний варіант)
з української мови
9 клас**

Учениці/учня 9 «___» класу МОЗ (ДОЗ)

«_____»

ПІБ _____

Відповідями до завдань 1-7 є слово (кілька слів) або послідовність цифр. Відповідь запишіть у поле відповіді у тексті роботи.

1. Синтаксичний аналіз речень.

Прочитайте текст.

1) Поскрипує веселий морозець. 2) Лісові тварини не бояться снігу і морозу. 3) Одяглися в тепле хутро звірятка, в густий пушок пташки і шукають собі їжу. 4) Під дуплом старого дуба миша собі ще влітку нірку вирила, наносила тоненьких травинок і моху. 5) Вилізла з нори, озирнулася навкруги.

Укажіть варіанти відповідей, у яких правильно визначено граматичну основу в одному з речень чи в одній з частин складного речення тексту. Запишіть номери відповідей.

- 1) морозець поскрипує (речення 1);
- 2) лісові тварини не бояться (речення 2);
- 3) шукають їжу (речення 3)
- 4) миша вирила, наносила (речення 4)
- 5) вилізла з нори (речення 5)

ВІДПОВІДЬ: _____

2. Пунктуаційний аналіз. Розставте розділові знаки. Укажіть цифри, на місці яких повинні стояти коми.

Торік Харитя була ще маленька (1) маленькими рученятами (2) вона не могла вдержати серпа (3) а тепер вже виросла (4) набралася сили (5) і руки побільшали.

ВІДПОВІДЬ: _____

3. Синтаксичний аналіз.

Замініть словосполучення «дно моря», утворене способом керування, синонімічним словосполученням з підрядним зв'язком узгодження. Напишіть утворене словосполучення.

ВІДПОВІДЬ: _____

4. Орфографічний аналіз. Укажіть варіанти відповідей, у яких подано правильне пояснення написання виділеного слова. Запишіть номери цих відповідей.

1) **ТОННО-КІЛОМЕТР** – через дефіс пишуться іменники, утворені з двох іменників без сполучних голосних.

2) **ПРЕЧУДОВИЙ** – префікс *пре-* пишеться у прикметниках.

3) **ХТОСЬ** – неозначені займенники пишуться разом.

4) **ЗУСТРІЧЧЮ** – подовжуються приголосні *д, т, з, с, ц, л, н, ж, ч, ш* у позиції між голосними звуками в орудному відмінку іменників жіночого роду III відміни перед **-ю**.

5) **КАЧЕНЯ** – подовження не відбувається в іменниках IV відміни

ВІДПОВІДЬ: _____

Прочитайте текст і виконайте завдання 5-7.

(1) На уроці військової підготовки учитель Юрій Лелюка, старший лейтенант прикордонних військ, звільнений в запас за власним бажанням, показував старшокласникам, як поводитися з гранатою. (2) Він привів її в бойове положення і раптом, побачивши димок, зрозумів: в його руках не навчальна, а бойова граната... (3) До вибуху – це він знав добре –

залишалося чотири секунди. (4) Викинути гранату у вікно, у двір – на це часу б вистачило. (5) Але за вікном, вишикувавшись в ряд, крокували на обід першокласники... (6) Викинути гранату в коридор – а там через нестачу класних приміщень йшли заняття. (7) А в класі сиділо 26 хлопчиків і дівчаток.

(8) І тоді, щоб врятувати хлопців, він прийняв, і це підтвердили пізніше експерти, єдине правильне рішення – кинувся в куток, пригнувся і міцно, намертво притиснув гранату до свого живота. (9) І в ту ж мить вибух оглушив клас.

(10) Безглуздий, трагічний випадок, який стався через злочинну недбалість деяких посадових осіб, коштував життя молодій людині, яка за короткий час роботи в середній школі стала улюбленим учителем учнів. (11) Залишилися без батька шестирічна Оксана, однорічний Юрасик, вдовою – дружина Лариса.

(12) Юрій Лелюк виконав перед людьми свій вищий людський обов'язок – пожертвував собою, щоб врятувати інших! (13) Чи є що-небудь більш героїчне, ніж акт такої самопожертви? (14) Кожному з нас дана свобода вибору, розмірковують журналісти, які розповіли про Ю. Лелюка. (15) Вибіремо мужньо і важко, спираючись на свій досвід, досвід інших поколінь, що жили до нас, думаємо, сперечаємося, відстоюємо свою позицію. (16) Цей вибір ми робимо щодня, щогодини, з дитинства і до останніх секунд свого свідомого життя. (17) Яким він буде, залежить від багатьох причин: умов, у яких пройшло або проходить наше життя, від сформованого характеру, від суспільних ідеалів і цінностей, від батьків, від друзів, від вчителів, від книг, вистав, фільмів. (18) Від успіхів і невдач. (19) І мотиви, наслідки нашого вибору кожного разу бувають різними. (20) Рішення не завжди однозначні. (21) Та й вибирати найчастіше доводиться не між «або» – «або». (22) Число цих самих «або» часом буває нескінченним. (23) І все-таки людина вибирає.

(24) Зробити правильний вибір – це, по суті, випробування наших ідейних переконань, мудрості, здатності орієнтуватися в складному зв'язку подій і фактів. (25) Зробити вибір, щоб почати діяти.

(26) Світ складається з багатьох людей, несхожих один на одного: порядних і нечесних, добрих і злих. (27) І від вибору кожного, від його поведінки залежить доля народів, людей, мого і ваше життя. (28) І отже, такий вибір є показником того, як ми розуміємо і виконуємо свій моральний обов'язок перед іншими, суспільством, чого ми варті як люди, громадяни.

(29) Вибирати правильне рішення людині допомагають інтуїція і досвід минулих поколінь, поради друзів і власна практика, звід законів і випадкові осяяння.

(30) ... Розібратися в калейдоскопі подій дуже важко. (31) Вибрати з багатьох рішень єдине правильне наймовірно складно. (32) Від століття, від часу можна відскочити, не можна відійти. (33) Вони близько, вони поруч. (34) Щодня, щогодини йде перевірка людської витримки, ідейної переконаності, мудрості, здатності орієнтуватися в наймовірній шттовханині днів... (35) А значить, кожній людині треба ще і ще раз продумати про своє ставлення до того, що відбувається у світі. (36) Зробити вибір. (37) Правильний вибір. (38) І діяти.

(За Т.М. Джафарлі)

5. Аналіз змісту тексту.

Які з висловлювань відповідають змісту тексту? Вкажіть номери відповідей.

- 1) Людина зрідка проявляється в ситуаціях, в яких їй належить зробити вибір.
- 2) Зробити правильний вибір легко, він зумовлений умовами життя, характером людини, громадськими ідеалами і цінностями.
- 3) Від вибору кожної людини, від її поведінки залежить доля народів, життя інших людей.
- 4) Мало що залежить від ставлення людини до того, що відбувається у світі.
- 5) Від кожного з нас залежить, що відбувається у світі, тому ми повинні вибрати з багатьох рішень єдине правильне.

ВІДПОВІДЬ: _____

6. Аналіз засобів виразності.

Укажіть варіанти відповідей, у яких засобом виразності мовлення є метафора.

- 1) На уроці військової підготовки учитель Юрій Лелюка, старший лейтенант прикордонних військ, звільнений в запас за власним бажанням, показував старшокласникам, як

